

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndz/3/2016
Identifikačné číslo spisu:	1013201601
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013201601.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: JUDr. H. M., bytom M. X, XXX XX F., právne zastúpenej: JUDr. Gabriela Igazová, advokátka so sídlom Mýtna 11, 811 07 Bratislava, proti odporcovi: Okresný úrad Bratislava, Pozemkový a lesný odbor, so sídlom Tomášikova 46, 832 05 Bratislava 3, za účasti: 1./ Slovenský zväz záhradkárov základná organizácia č. 4-37 Záhorská Bystrica - Leopoldov majer, Ľubovnianska 8, 851 07 Bratislava, 2./ Lesné pozemkové spoločenstvo v Záhorskej Bystrici, so sídlom Čsl. Tankistov 134, 841 06 Bratislava, právne zastúpeného: JUDr. Margita Medveczká, advokátka so sídlom Drotárska cesta 68, 811 02 Bratislava, o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a proti nečinnosti orgánu verejnej správy, konajúc o vylúčení sudcu JUDr. Vlastimila Pavlikovského z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/211/2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Sudca Krajského súdu v Bratislave JUDr. Vlastimil Pavlikovský nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

Odôvodnenie

Návrhom osobne doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 28.03.2013 a uznesením sp. zn. 5Sžz/1/2013 a 5Sžnč/2/2013 zo dňa 15.08.2013 postúpeným Krajskému súdu v Bratislave sa navrhovateľka domáhala ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa piatej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ako aj ochrany proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti O.s.p..

Podaním osobne doručeným Krajskému súdu v Bratislave dňa 18.04.2016 navrhovateľka uplatnila námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi JUDr. Vlastimilovi Pavlikovskému. V odôvodnení námietky zaujatosti navrhovateľka uviedla, že „sudca JUDr. Vlastimil Pavlikovský je prinajmenej v priateľskom vzťahu s protistranou (členmi Lesného pozemkového spoločenstva v Záhorskej Bystrici), najmä s Ing. X. T., ktorý je v mestskej rade Mestskej organizácii Slovenského poľovníckeho zväzu v Bratislave a je predsedom združenia Asociácie policajtov vo výslužbe. Je predpoklad, že JUDr. Vlastimil Pavlikovský

ako člen Slovenskej poľovníckej komory (mestskej rady MsO SPZ) si svoje záujmy rieši recipročne prostredníctvom protistrany. Zo vzájomne prepojených vzťahov medzi sudcom a žalovaným je možný aj vzťah ekonomickej závislosti.“.

JUDr. Vlastimil Pavlíkovský vo svojom vyjadrení zo dňa 20.04.2016 k námietke zaujatosti uviedol, že senát Krajského súdu v Bratislave 6S sa predbežne zaoberal otázkou možných pochybností o nezaujatosti jeho členov, predovšetkým jeho namietaného člena, pričom ku žiadnym takýmto pochybnostiam senát nedospel.

JUDr. Vlastimil Pavlíkovský uviedol, že je členom Slovenskej poľovníckej komory, členom Slovenského poľovníckeho zväzu a členom Rady MsO SPZ Bratislava. Pozná aj pána Ing. X. T.. Ich vzťah by si nedovolil klasifikovať až ako „priateľský“, Ing. X. T. je od neho približne o 30 rokov starší, takže s ohľadom na túto skutočnosť je to vzťah vzájomného rešpektu a skôr kolegiálny a korektný. Zo vzťahu s Ing. X. T. a jeho členstva vo vyššie uvedených organizáciách podľa jeho názoru nevyplyva existencia „reciprocity riešenia záujmov“, čím navrhovateľka naznačovala jeho pomer k účastníkovi konania a nevyplyva z uvedeného ani žiaden súvis so súdenou vecou. Nikdy sa s Ing. T. (ani nikým iným) o veci prejednávanej na základe predmetného návrhu navrhovateľky nezhováral. JUDr. Vlastimil Pavlíkovský záverom dodal, že nie je členom Lesného pozemkového spoločenstva v Záhorskej Bystrici. Na základe nájomnej zmluvy je nájomcom pozemku vo vlastníctve Lesného pozemkového spoločenstva v Záhorskej Bystrici, trvalý trávnatý porast, o výmere 1308 m² v extraviláne obce Záhorská Bystrica so štandardnými zmluvnými podmienkami. Na základe vyššie uvedeného sa necíti byť v žiadnej ekonomickej závislosti k pribratému účastníkovi správneho konania. Nie je ani v žiadnom pomere k ostatným účastníkom súdneho konania v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. a vo veci sa necíti byť zaujatý.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená podľa § 14 ods. 1 v spojení s § 15a ods. 1 a s § 16 ods. 1 O.s.p., po preskúmaní vyjadrenia sudcu Krajského súdu v Bratislave JUDr. Vlastimila Pavlíkovského, dospel k záveru, že nie sú dané zákonné dôvody na vylúčenie namietaného zákonného sudcu.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejsť a rozhodnúť.

Podľa § 16 ods. 1 O.s.p. súd predloží vec nadriadenému súdu s vyjadrením sudcu na rozhodnutie o námietke zaujatosti do 15 dní od jej podania. Ak sa spis zároveň predkladá odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, vec sa predloží až po vykonaní úkonov spojených s predložením veci odvolaciemu súdu. O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte; touto lehotou nie je viazaný, ak rozhoduje zároveň o odvolaní. O vylúčení sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodne do desiatich dní iný senát tohto súdu.

Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 24/05 z 13.04.2005, obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval

nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre pochybnosť o nezaujatosti. Nestrannosť je potrebné skúmať jednak zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. treba zistiť osobné presvedčenie zákonného sudcu a jednak z objektívneho hľadiska nestrannosti posúdením, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti, sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku.

Treba však zároveň zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania zákonne pridelennej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia rozhodovať v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Predpokladom vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je taký vzťah k veci, účastníkom alebo k ich zástupcom, ktorého intenzita by aj pri maximálne vynaloženej snahe sudcu o nezaujatosť v konaní a rozhodovaní jednoznačne ovplyvňovala jeho objektívny postoj k spravodlivému riešeniu veci. Dôvody pre vylúčenie pritom nemôžu byť všeobecné, vylúčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami.

V prejednávanej veci by mala byť dôvodom na vylúčenie zákonného sudcu JUDr. Vlastimila Pavlíkovského, ktorý je členom Slovenskej poľovnickej komory, členom Slovenského poľovníckeho zväzu a členom Rady MsO SPZ Bratislava skutočnosť, že osobne pozná Ing. X. T., ktorý je v mestskej rade Mestskej organizácii Slovenského poľovníckeho zväzu v Bratislave a členom Lesného pozemkového spoločenstva v Záhorskej Bystrici.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva taktiež rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sa sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998).

Nestrannosť sudcu sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom a právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Piersach v. Belgicko z 01.10.1982, rozsudok vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo z 10.06.1996). Takto úzko ponímaná kategória nestrannosti by však nenašla v praxi uplatnenie bez jej vyjadrenia aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci (Uznesenie NS SR sp. zn. 2 Ne 33/2008 zo dňa 22.10.2008).

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sudcu) preukázateľne existujú skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Fey vs. Rakúsko).

Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t. j.

získovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00).

K vylúčeniu sudcu z prerokúvania a rozhodovania vecí môže dôjsť aj pri zohľadnení akcentovanej tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že ai napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať "sine ira et studio". teda nezávisle a nestranne (I ÚS 332/08).

Na základe vyššie uvedených argumentov, citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky hodnotil najvyšší súd nestrannosť sudcu JUDr. Vlastimila Pavlikovského tak zo subjektívneho, ako aj objektívneho aspektu. Pokiaľ ide o subjektívnu nestrannosť, teda o osobné presvedčenie sudcu o nezaujatosti, námietkou dotknutý sudca poprel existenciu právne relevantného vzťahu vylučujúceho sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Čo sa týka objektívneho pohľadu na nestrannosť sudcu JUDr. Vlastimila Pavlikovského, najvyšší súd nepovažuje dôvody uvedené navrhovateľkou za dostačujúce pre konštatovanie, že reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca JUDr. Vlastimil Pavlikovský určitým, nie nezaujatým vzťahom k osobe Ing. X. T. disponuje. Najvyšší súd prihliadol predovšetkým na obsah vyjadrenia sudcu JUDr. Vlastimila Pavlikovského, z ktorého nezistil, že by intenzita vzťahu medzi sudcom a Ing. X. T. prekročila v tomto štádiu konania rámec kolegiálneho vzťahu. Pri tomto závere predovšetkým prihliadol na skutočnosť, že navrhovateľka neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti preukazujúce úzky súkromný vzťah s Ing. X. T.. Samotná okolnosť, že sudca pozná jedného z členov účastníka konania, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vecí, lebo sama osebe ešte nesvedčí o existencii vzťahu relevantného z hľadiska § 14 O.s.p.. Až v prípade, že by vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec a nadobudol tak charakter bližšieho, priateľského či úzkeho súkromného vzťahu (zodpovedajúcej intenzity), mohlo by ísť o okolnosť vzbudzujúcu odôvodnene pochybnosti o nezaujatosti.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 O.s.p. o námietke zaujatosti voči sudcovi krajského súdu, rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.